

„Ne gondold, hogy ami neked nehezedre esik, az emberileg lehetetlen. Inkább úgy fogd fel, hogy ami emberileg lehetséges és megszokott, azt te is elérheted.”

Marcus Aurelius

Beszámoló a Zempléni Múzeum tevékenységéről

összeállította:

Turbucz Péter

igazgató

Tartalomjegyzék

KULDETÉSNYILATKOZAT	3
IGAZGATÓI KÖSZÖNTŐ	4
1. AKTUÁLIS HELYZETELEMZÉS EGY KORÁBBI SWOT-ANALÍZIS ALAPJÁN.....	5
2. Az épület állapota	8
3. A Zempléni Múzeum pénzügyi helyzete.....	9
4. Adminisztrációs munka.....	10
5. A gyűjteményekről.....	11
6. Kiállítások és látogatószám	13
6.1 Látogatószám és kiállítási szolgáltatások.....	13
6.2 Kiállítási karbantartás és felújítás.....	14
6.3 Adományok és Múzeumshop	15
7. Tudományos-ismeretterjesztő tevékenység / MTMT	17
8. Közművelődési tevékenység és egyéb programok	24
8.1 Rendezvényszervezés	24
9. Múzeumpedagógia és oktatási programok.....	26
10. Pályázatok.....	28
11. A Turisztikai Központ és Kerékpárkölcsonzó helyzete	29
11.1. A kiállítások látogatottsága 2025. szeptember 23-ig.....	30
11.2. A kiállítások fogadtatása – Jogi és dokumentációs hiányosságok	30
11.3. Átalakítások az új gyártörténeti kiállítás, valamint a felmerült biztonsági és működési problémák miatt.....	31
11.4. Portfóliótisztítás és jövőkép.....	33
12. Összegzés	33

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

A Zempléni Múzeum küldetése, hogy területi múzeumként a kulturális örökség megőrzésével, gyarapításával és közvetítésével a térség, valamint a magyar muzeális kultúra meghatározó intézménye maradjon. A múzeum nem pusztán a múlt tárgyainak őrzője, hanem a közösségi emlékezet éltetője, amely hidat teremt múlt és jelen, tudomány és élmény, hagyomány és megújulás között.

A 21. század kihívásai között a Zempléni Múzeum feladata, hogy társadalmi szerepét új tartalommal töltsse meg: a gyűjtemények megóvása mellett azok megismerhetővé és értelmezhetővé tétele is küldetésének része. Intézményünk a tudományos kutatás, a közművelődés és az oktatás szolgálatában áll, s arra törekszik, hogy a felhalmozott tudást a jelen és a jövő nemzedékei számára is hozzáférhetővé tegye.

A múzeum értékrendjének középpontjában a nyitottság, hitelesség és közösségi felelősség áll. E szellemiség mentén célunk, hogy a Zempléni Múzeum olyan élő, modern szemléletű intézmény legyen, amely nemcsak a látogatókat szólítja meg, hanem aktívan részt vállal a helyi identitás erősítésében és a kulturális örökség közösségi megőrzésében.

Hisszük, hogy a múlt értékei akkor válnak igazán maradandóvá, ha azok a jelenben is megszólítanak bennünket – tanítanak, inspirálnak és összekapcsolnak. A Zempléni Múzeum ennek a hídnak kíván biztos, hiteles pillére lenni.

IGAZGATÓI KÖSZÖNTŐ

A tavalyi intézményi beszámoló óta számos jelentős fejlemény és eredmény valósult meg a Zempléni Múzeum működésének és fejlődésének érdekében, amelyek indokolták a jelenlegi tájékoztatás elkészítését.

2025 augusztusában lezárult a Zempléni Múzeum történetének egy meghatározó korszaka. Közel három évtizedes, 28 éven át tartó igazgatói munkáját követően Majoros Judit nyugdíjba vonult, aki hosszú időn át elhivatottan vezette és fejlesztette az intézményt. A múzeum irányítását 2025. augusztus 5-én Turbucz Péter történész, a Magyar Nemzeti Levéltár korábbi főlevéltárosa vette át, új fejezetet nyitva ezzel az intézmény életében.

*

Kinevezésem óta nap mint nap megerősítést nyert bennem Marcus Aurelius gondolata, miszerint a kihívásokban rejlik a fejlődés lehetősége. Már az első pillanattól tudtam, hogy ez a feladat nem csupán szakmai, hanem emberi próbatételekkel is jár majd. Miskolciként, új környezetben, Szerencsen kellett megtalálnom a helyemet, és vezetőként elfogadtatnom magam azok között a kollégák között, akikkel korábban egyenrangú munkatársként dolgoztam együtt.

Az elmúlt hetek így valódi tanulási folyamatot jelentett számomra: megismerni a helyi sajátosságokat, feltérképezni a szervezet működését, megérteni a közösség értékeit és elvárásait. Természetesen nem volt zökkenőmentes az út – akadtak viták, félreértések, és olykor hibák is. Volt, amikor határozottan ki kellett állnom a meggyőződésem mellett, máskor viszont be kellett látnom, hogy a megszokott gyakorlat megtartása szolgálja leginkább a közösség érdekeit. Mindez azonban hozzájárult ahhoz, hogy mélyebben megértem az intézmény működését, és még inkább megbecsüljem azt a közösséget, amelynek ma már büszkén vagyok a része. Bár az elmúlt hetek nem voltak könnyűek, végig megtiszteltetésként éltem meg, hogy munkámmal Szerencs fejlődéséhez járulhatok hozzá.

A következő időszak feladatai összetettek: miközben számos jól működő folyamatra építhetünk, több területen is elmaradásokat kell pótolnunk, és közben meg kell őriznünk mindazokat az értékeket és arculatot, amelyek az intézményt eddig is meghatározták. E beszámoló célja, hogy hiteles képet adjon az elmúlt időszak eredményeiről és nehézségeiről egyaránt. Őszinte szándékom, hogy vezetőként ne csupán reagáljak a problémákra, hanem közösen találjunk megoldásokat – fenntartónk, Szerencs Város Önkormányzata Képviselő-testülete, valamint munkatársaink hatékony együttműködésével.

1. AKTUÁLIS HELYZETLELMZÉS EGY KORÁBBI SWOT-ANALÍZIS ALAPJÁN

Hónapokkal ezelőtt, a vezető pályázatomhoz készített SWOT-mátrixban bemutattam az általam legfontosabbnak tartott intézményen belüli és a kívüli tényezőket, ekként feltérképezve az erősségeket és a gyengeségeket. Akkor az alábbi elemzést bocsátottam a tisztelt resztlet figyelmébe, amely megállapítások időszerűségét – úgy gondolom – az elmúlt két és fél hónap inkább aláhúzza, minsem megcáfolta volna.

SWOT elemzés

		SWOT elemzés	
		Erősségek	Gyengeségek
Belső tényezők		<ul style="list-style-type: none"> + szilárd értékrend és elhivatottság + egymást kiegészítő kompetenciák + projektlehetőségek + jól képzett, gyakorlati tapasztalattal rendelkező kollégák + elhivatottság és csapatmunka + humánerőforrás átcsoportosítási és koncentrációs lehetőség + proaktivitás, kreativitás, sokoldalúság + gyors problémamegoldó képesség 	<ul style="list-style-type: none"> – az intézmény rebbeli elhelyezkedése – alacsony bérszínvonal – eltérő piaciutasok – súlyos szakemberhiány – forráshiány – raktárhány
		Lehetőségek	Veszélyek
Külső tényezők		<ul style="list-style-type: none"> + kiterjedt kapcsolattrendszer + kulturális beágyazottság, növelése + egyes területeken jelentéktelen konkurencia + turisztikai kínálat fejlesztése + szponzoráció erősítése + külső szakemberek, vállalkozók, önkéntesek, diákok, közfoglalkoztatottak és nyugdíjasok bevonásának lehetősége 	<ul style="list-style-type: none"> – szakemberek elvándorlása és tartós szakemberhiány – célközönség érdektelenné válása – növekvő árak és rezsiöltségek – gyenge fizetőképes kereslet – jogszabályi környezet gyors változásai – fiatalok elvándorlása – szűkülő pályázati lehetőségek

+ tudományos szerepkör erősítése + kistérségi szerepkör erősítése + országos viszonylatban alacsonyabb árszínvonal	
---	--

Az elmúlt két és fél hónap tapasztalatai alapján megerősítést nyert, hogy az intézményben tapasztalható *alacsony bérszínvonal* hosszú távon nem tartható fenn. Ennek következtében a Zempléni Múzeum két kiváló szakemberét is elveszítette: Simka Orsolyát és Domán Ágneszt, akik több mint egy évtizeden át szolgálták a város kulturális életét. Távozásuk súlyos veszteséget jelentett a szervezet számára, hiszen ezzel az állandó munkatársak létszáma – a vezetőt is beleértve – hat főre csökkent (1 fő vezető, 1 fő muzeológus, 3 fő pénztáros és 1 fő karbantartó). Ez a helyzet nemcsak a mindennapi működést, hanem az intézmény fennmaradását is veszélyeztette.

Ebben a kritikus időszakban jelentett érdemi segítséget az átlagosan 15%-os bérfeljesztés, amelyért ezúton is köszönet illeti elsősorban polgármester urat, valamint a Tisztelt Képviselő-testületet. Az intézményi átlagkeresetek 350.000 Ft alatti szintjéhez képest ez a fejlesztés átlagosan mintegy bruttó 50.000 Ft többletet jelentett, ami nettó vásárlóértékét tekintve is érzékelhető javulást hozott a dolgozók életében.

A távozó kollégák okozta kritikus működési nehézségeket az azonnali és hatékony intézkedés érdemben enyhíteni tudta. Simka Orsolya helyére egy pályakezdő kollegina, Fazekas Anna Inez került felvételre, aki a közösségi kapcsolatok (tárlatvezetés, közösségi média stb.) mellett kezelői feladatokat is ellát majd a múzeumban. Domán Ágnes pótlására a Zempléni Televízió korábbi szerkesztő-műsorvezetőjét, Godzsák Attilát sikerült megnyernünk, aki pedagógiai végzettsége és szakmai tapasztalatai révén új lendületet adhat a múzeumpedagógiai tevékenységnek. (Ez a terület az utóbbi időben sajnos túlságosan is elhanyagolt volt.) Történelmi diplomája, korábbi múzeumi gyakorlata (Rákóczi Múzeum – Sárospatak, Magyar Nyelv Múzeuma – Sátoraljaújhely) és tudományos érdeklődése révén segédmuzeológusi munkakörben is erősíti az intézményt. Az új kollégák érkezésével a Zempléni Múzeumot hosszú ideje sújtó *szakemberhiány* érezhetően mérséklődött.

A raktárhiány problémája ugyan továbbra is megoldásra vár, azonban a korábbi forráshiány – a polgármester úr gyors közbenjárásának köszönhetően – már nem sújtja kritikus mértékben az intézményt. Biztosított a fűtés a várban, a kisebb beszerzések révén megújult a múzeumi ebédlő, és várhatóan még a tél beállta előtt megkezdődhet a mosdók, illetve a tönkrement vagy elhasználódott nyílászárók – köztük a bejárati ajtók – felújítása és cseréje.

Mindezek mellett a korábban említett *erőssége* is egyre inkább megmutatkoznak. A munkatársak elhivatottsága, szakmai igényessége és a csapatmunkában rejlő potenciál nap mint nap érzékelhető. Az erőforrások átcsoportosítása és a közös munka hatására *erősödött a proaktivitás és a gyors problémamegoldó képesség*, ennek köszönhetően több régóta halogatott feladat is megoldódott vagy megkezdődött (például a gyűjteményrevízió).

Ahogy vezetői programomban is jeleztem, célom nem az, hogy mindent másként tegyek, mint elődeim, hanem hogy a meglévő értékekre építve, átgondoltan fejlesszük tovább az intézményt. Tudom, hogy mindig van lehetőség a fejlődésre, és ehhez elsőként a helyzet pontos feltérképezése szükséges.

Az elmúlt időszak legfontosabb eredményei:

- Felelevenítettük és hozzákezdünk bővíteni az intézmény kiterjedt kapcsolatrendszerét;
- Programjainkkal tovább erősítettük a Zempléni Múzeum kulturális beágyazottságát a térségben;
- Megtettük az első lépéseket a szponzoráció irányába;
- A hatékonyság növelése érdekében külső szakemberek bevonásával is dolgozunk;
- Erősítettük az intézmény tudományos szerepkörét és szakmai láthatóságát.

2. Az épület állapota

Az utóbbi években a vár állapota sokat romlott. Noha a múzeumban közvetlen beázást eddig nem tapasztaltunk, sajnos az erkélyünk felől a Szerencsi Művelődési Központ helyiségeit súlyosan érinti ez a probléma. Ugyancsak gondot okoz, hogy a bejárat előtti eresztés elmozdult, a csöpögő víz hosszú távon veszélyezteti a múzeum korlátjának állapotát, továbbá a téli időszakban fagyás esetén balesetveszélyt jelent.

Az épület nyílászárói elavultak, több helyen csak ideiglenes megoldásokkal, például szöggel rögzíthető, máskülönben a huzat és az erős szél beveri őket. Az energiahatékonyság és az állagmegóvás érdekében szükségessé vált ezek teljes körű felújítása, illetve a bejárati ajtó cseréje, amely az elmúlt években már több alkalommal is meghibásodott.

A nyár folyamán megújult a konyhahelyiség, ahol beszerelésre került egy új mosogatószeletrény és egy tárolószeletrény, ezáltal a helyiség funkcionalitása és higiéniai állapota is javult. A fejlesztés a múzeumi dolgozók mindennapi munkáját is megkönnyíti.

A következő időszak fontos feladata a múzeum mellékhelyiségeinek felújítása. Egyes szinteken a vízhálózattal vannak problémák, máshol a falak állapota, a burkolatok és a festés megújítása vált sürgetővé. A mosdók jelenlegi állapota nem felel meg a korszerű közintézményi elvárásoknak, ezért a vízvezeték-hálózat javítása, a szaniterek cseréje és az esztétikai felújítás elengedhetetlen.

Ezen kívül sor került a takarítási és karbantartási feladatok rendszeres átgondolására, kisebb javítási munkálatok elvégzésére, valamint a veszélyforrások felmérésére. Az épület állapotának megőrzése érdekében a következő időszakban szükség lesz az ereszcatorna részletes műszaki felmérésére, esetleg a csapadékvíz-elvezető rendszer felújítására is. A fenntartóval közösen keressük a lehetőségeket a szükséges felújítások forrásainak biztosítására, mivel a vár állagának megóvása alapvető feltétele a múzeum biztonságos működésének és a gyűjtemények védelmének.

3. A Zempléni Múzeum pénzügyi helyzete

A Zempléni Múzeum 2025. évi augusztusi gazdálkodásának főbb pénzügyi adatai az alábbiak szerint alakultak:

Kiadások:

A módosított előirányzat alapján a kiadási keret **75 351 016 Ft** volt. Az év adott időszakáig a tényleges kiadás **39 742 989 Ft**. Ez arra utal, hogy a költségvetés végrehajtása időarányosan történt, megfelelő pénzügyi fegyelem mellett.

Bevételek:

A bevételek esetében két külön előirányzat szerepel:

Az egyik módosított bevételi előirányzat **14 773 000 Ft**, amelyből **10 010 551 Ft** teljesült.

A másik előirányzat **60 578 016 Ft**, ebből **33 429 100 Ft** bevétel folyt be.

Forrás: 2025.augusztusi PM info

4. Adminisztrációs munka

Az elmúlt időszakban az adminisztrációs tevékenység jelentős részét a Zempléni Múzeum működéséhez kapcsolódó pénzügyi, szervezési és vezetői feladatok tették ki. Majoros Judit igazgató asszony a múlt év végén elvégezte a múzeum költségvetésének előkészítését, és részt vett mindkét képviselő-testületi ülésen, ahol a költségvetést tárgyalták, továbbá a jegyző és a pénzügyi vezető részvételével zajló költségvetési egyeztetésen is közreműködött.

Határidőre, 2025. január 31-ig elkészült és benyújtásra került a Zempléni Múzeum és a Szerencsi Cukormúzeum éves OSAP-statisztikai jelentése, valamint eleget tettünk a Nemzeti Vagyonkezelő felé előírt kötelező adatszolgáltatásnak. Történt egy bankváltási folyamat is, amelynek során az intézmény az OTP Banktól az MHB-hoz szerződött át.

Majoros Judit igazgató asszony elkészítette a Zempléni Múzeum éves beszámolóját és a következő évi munkatervét, amelyeket eredetileg 2025. február 14-én tervezett tárgyalni a képviselő-testület, azonban betegsége miatt erre 2025. március 27-én került sor. A testület ekkor az 56/2025. (III. 27.) határozattal fogadta el a beszámolót, a 2025. évi munkatervet pedig az 57/2025. (III. 27.) határozattal hagyta jóvá.

Igazgató asszony részt vett az intézményi létszámstop bevezetéséhez szükséges dokumentumok előkészítésében, valamint kidolgozta a múzeum díjainak és szolgáltatásainak jóváhagyásáról szóló előterjesztést, amelyet a képviselő-testület 2025. március 27-én tárgyalt és 55/2025. (III. 27.) határozattal elfogadott.

A tavasz folyamán befejeződött a 2020. évi belső ellenőrzés utóellenőrzése. A jegyzőkönyv megállapításainak végrehajtása az őszi folyamán kezdetét vette.

Majoros Judit közreműködött az új igazgatói pályázathoz kapcsolódó szakértői tevékenységben, valamint ellátta az ezzel járó adminisztratív feladatokat. Végül, a 2025. július 7-i rendkívüli képviselő-testületi ülés zárt ülésén döntés született az új igazgató személyéről. A négy pályázó közül a képviselő testület Turbucz Péternek szavazott bizalmat.

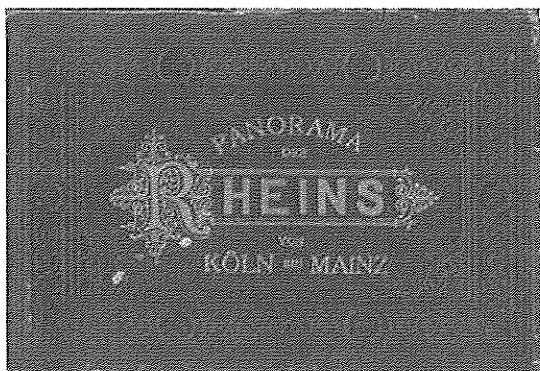
Az új igazgató kinevezésének minisztériumi jóváhagyása és átvezetése a MÁK-rendszerében sajnos egészen októberig elhúzódott. Ugyancsak októberben készült el az új igazgató aláírási címpéldánya.

A hivatali adminisztráció terén megkezdődött a kézi iktatás rendjének bevezetése, miközben előkészítés alatt áll az ASP-rendszerre való áttérés. Ezen túlmenően folyamatban van az intézmény alapító okiratának és SZMSZ-ének módosítása is.

5. A gyűjteményekről

A *gyűjteményi és szakmai munka* a Zempléni Múzeum működésének egyik legfontosabb pillére. Az intézmény nemcsak őrzi és gondozza kulturális örökségünket, hanem aktívan részt vesz annak tudományos feldolgozásában és közkinccsá tételében is. A cél, hogy a múzeum gyűjteményei ne csupán raktári egységeket jelentsenek, hanem *élő tudásbázist*, amely a helyi közösség, a kutatók és az érdeklődő látogatók számára egyaránt értéket közvetít.

A képes levelezőlapok gyarapodása 2025-ben is jelentős volt: több magánfelajánlás és hagyaték révén a gyűjtemény hozzávetőleg

7000-9000 darabbal

bővült. A pontos

adatok feldolgozása még folyamatban van, mivel az anyag zöme az elmúlt két hónapban érkezett. A gyarapodás mértéke azonban egyértelműen jelzi az intézmény szakmai hitelességét és a közösség bizalmát.

Legnagyobb felajánlóink idén:

- Ternayné Kecskeméti Éva 2500 db képeslap
- Sólyom Sándor 2000 db képeslap
- Orosz László 1000 db képeslap
- Druzsín József 960 db képeslap (és 8 db képeslapalbum)
- Csákányi Istvánné 200 db képeslap
- Maroni Ágnes 60 db képeslap
- Grebely Krisztián 50 db képeslap

Novemberben megkezdődik a több éve előkészített revíziós program, amelynek első ütemében a korábban digitalizált képeslapok teljes körű ellenőrzése, egységesítése és adatfrissítése történik meg. Ezt követi az 1945 előtti települési és képzőművészeti anyag revíziója, majd a gyarapodások feldolgozása. A folyamat hosszú távú célja, hogy a képeslapgyűjtemény a 21. századi muzeológiai elvárásoknak megfelelően digitálisan kereshető és kutatható adatbázissá váljon, amely a szakemberek és az érdeklődő nagyközönség számára egyaránt hozzáférhető.

A digitalizált képeslapok hasznosításából származó bevételek szintén fontos szerepet töltenek be az intézmény fenntarthatóságában. Az elmúlt időszakban több kiemelt intézmény – köztük a *Budai Várkapitányság*, a *Nemzeti Hauszmann Program* és a *Nemzeti Kastélyprogram* is partnerként működött együtt a Zempléni Múzeummal a városképi lapok felhasználásában, ami megerősíti a múzeum szakmai elismertségét.

A gyűjtés egyéb területein az elmúlt hónapokban elsősorban a *szerencsi cukorgyártás történetéhez* kapcsolódó tárgyak beszerzése valósult meg. A múzeum vásárlásokkal és közösségi gyűjtőfelhívásokkal egyaránt igyekezett pótolni az ipartörténeti gyűjtemény hiányosságait. A „*Cukorgyártörténeti kiállítás*” előkészítéseként a közösségi médiában meghirdetett gyűjtőakció sikeresnek bizonyult, és várhatóan további tárgyi felajánlások beérkezésével gyarapodik majd a kollekción.

Ahhoz, hogy a fentiek eredményeként a Zempléni Múzeum továbbra is megőrizze vezető szerepét a hazai képeslapkutatás és vizuális örökségvédelem területén, miközben nyitott maradjon a közösségi részvétel, az innováció és a tudományos együttműködés irányába tehát még sokat kell dolgoznunk.

6. Kiállítások és látogatószám

Kiállításait a múzeumn elsődlegesen a helyi igények figyelembevételével alakítja ki. Jelenleg négy állandó tárlattal rendelkezik. Ezek a következők:

- A Rákócziak – Egy nagy dinasztia születése
- A képeslap világa
- Fery Antal ex librisei
- Édes évek - A szerencsi csokoládégyártás száz éve (1923–2023)

6.1 Látogatószám és kiállítási szolgáltatások

Az éves látogatószám 2025-ben az előző évhez képest *csökkentt*. Az intézmény több városi rendezvényen is részt vett, ahol a belépés ingyenes volt. Ezek közül az *Artúr napok* és a *Borsodvíz Kft.* által szervezett események számítottak a legnagyobb volumenű programnak, amelyek összesen közel 1100 fő ingyenes látogatót vonzottak.

2025 szeptember végéig a Zempléni Múzeum összes látogatószáma 9218 fő volt, amelyből 1684 fő teljesárú (1543 fő teljes áru jegy és 141 fő teljes áru csoportos jegy), míg 2601 fő kedvezményes jegyet (1556 fő kedvezményes és 1045 fő kedvezményes csoportos jegy) (diák, nyugdíjas) váltott. A 6 éven aluli, 70 éven felüli, valamint az ingyenes belépésre jogosult igazolványokkal érkező látogatók száma összesen 4749 fő volt. Az adatok azt mutatják, hogy a múzeum kiállításai iránti érdeklődés stabil, és a látogatók egyre inkább értékelik a személyes tárlatvezetést és a különböző szakmai magyarázatokat.

Zempléni Múzeum Éves összesítő 2025

	Teljes		Kedvezményes		Teljes árú csop.	Kedvezményes csop.	Családi belépő	Fizető összes	Ingyenes			Ingyenes összes	Mind összes	Összesítő	
	Diák	Nyugdíjas	Diák	Nyugdíjas					Felnőtt	Diák	Nyugdíjas			Diák	Külföldi
Január		14	23	37				64	18	15	12	45	109	29	7
Február	82	22	23	45				127	36	25	134	195	322	47	10
Március	83	68	67	135				218	81	56	112	249	467	124	9
Április	177	171	176	347				524	74	67	137	278	802	238	9
Május	142	53	98	151	4	284	19	600	202	198	323	723	1323	436	13
Június	166	60	102	162	26	497	9	860	194	189	180	563	1423	746	7
Július	373	156	180	336	59	93	52	913	302	227	142	668	1581	436	26
Augusztus	320	106	119	225	8	68	71	692	553	392	213	1158	1850	498	27
Szeptember	200	9	109	118	44	103	6	471	232	228	410	870	1341	261	131
Október															
November															
December															
	1543	659	897	1556	141	1045	157	4469	1692	1397	1663	4749	9218	2815	239

A látogatói visszajelzések alapján a *tárlatvezetéseket különösen kedvelik*. A korábbi gyakorlat szerint a vezetett programok *50–60 percesek* voltak, ami több esetben fárasztónak bizonyult a közönség számára. A jövőben a múzeum *rugalmasabb vezetési lehetőségeket* kíván kínálni: az egyes kiállításokhoz külön, 15–20 perces tematikus vezetést is igénybe lehet majd venni. Ezek a rövidebb, koncentrált programok nemcsak

kényelmesebbek a látogatók számára, hanem *kedvezőbb árfekvésűek* is lesznek, így szélesebb közönség számára teszik elérhetővé a szakmai tárlatvezetést.

2025. május 30-án Erdőbényén megrendezett Országos Vadászborház ünnepre a Zempléni Múzeum külső kiállítást állított össze „Üzenet az erdőből” címmel. A kiállítás a múzeum képes levelezőlap-gyűjteményének vadászati témájú anyagát, valamint a Tokaj-hegyaljai borászat történetéhez kapcsolódó tablós anyagokat mutatta be. Leválogattam a tablók anyagát, és irányítottam az installációs munkákat.

Az intézmény célja, hogy a látogatói élményt folyamatosan javítsa, a programokat a közönség igényeihez igazítsa, miközben *a bevételek fenntarthatóságát és a kulturális szolgáltatások minőségét* egyaránt biztosítsa.

6.2 Kiállítási karbantartás és felújítás

A látogatószám növekedése szükségszerűen magával hozza a kiállítási tárgyak és eszközök fokozott igénybevételét, ami elsősorban a *beépített digitális eszközök amortizációjában* jelentkezik. 2025-ben a legtöbb problémát a *Rákóczi-kiállítás* esetében tapasztaltuk. A meghibásodott eszközök cseréje mintegy *500 000 Ft* költséget jelent. Bár az eszközök beszerzését a múzeum végzi, a telepítés és az installáció szakmai kivitelezését külső partnerekre kell bízni. A karbantartási munkálatok kisebb részben a tárlókat és a beépített látványelemeket – például a vármakettet – is érintik. E feladatokat a kiállítást korábban tervező és kivitelező *Á. Tóth és Barátai Produkciós és Reklámügynökség Kft.* látja el.

A karbantartás során szükséges a tárlatban szereplő fegyverek *tárgyfotóinak elkészítése* is. Ennek oka, hogy a kiállítás 2021-es megújításakor a tárgykölcsönzési szerződések megújítására nem került sor, és a *Hadtörténelmi Múzeum* 2025-ben ellenőrzést tartott az intézményben. A fényképek elkészítése az *új kölcsönzési szerződések* előfeltétele, ezért célszerű ezt a feladatot a karbantartással egy időben, november–december folyamán elvégezni. A munkálatok idejére a Rákóczi-kiállítás *ideiglenesen zárva lesz a látogatók előtt.*

Ugyancsak a Rákóczi-kiállítás vonatkozásában a *harmadik helyiség felújítása* a téli időszakban esedékes. A projekt összköltsége *1 800 000 Ft*, amelyből *800 000 Ft NKA-támogatás* és *1 000 000 Ft önkormányzati támogatás* rendelkezésre áll a múzeum számláján. A felújítási munkák a kiállítás látványának és funkcionalitásának javítását, valamint az állagmegóvást szolgálják.

A *Képeslap világa kiállítás* esetében szintén időszerű a látványelemek és tárgyi eszközök felújítása, továbbá a *tárolóvitrinek karbantartása* is. E feladatokat a jövő év során tervezzük elvégezni, a múzeumi költségvetés idei maradványának terhére.

Az *ex libris* és a *csokoládé-kiállítások* vonatkozásában 2025-ben, illetve 2026-ban *nagyobb javítási munkákat nem tervezünk*, tekintettel arra, hogy ezek a kiállítások jelenlegi állapotukban megfelelően szolgálják a látogatói élményt és az állományvédelmet.

Összességében a karbantartási és felújítási tevékenységek célja, hogy a kiállítások *szakmai és látványbeli minősége* hosszú távon megőrződjön, a látogatói élmény javuljon, és a múzeumi gyűjtemények védelme biztosított legyen.

6.3 Adományok és Múzeumshop

Ahogy az elmúlt években, úgy 2025-ben is érkeztek kisebb összegű, ám annál jelentősebb gesztusértékű anyagi felajánlások a Zempléni Múzeum támogatására. *Kun Dávid önkormányzati képviselő úr* idén anyagi hozzájárulásával segítette az intézmény tárgyvásárlási céljainak megvalósítását, ezzel is előmozdítva a gyűjtemény gyarapítását.

*

A látogatószám növelése és a múzeum bevételeinek erősítése érdekében – a szükséges hatósági engedélyek megszerzését követően – 2025-ben *megkezdődött a csokoládéárusítás* a „múzeum shopban” is. (A Turisztikai Központban ez a tevékenység már évek óta folyik.) Az *Édes évek* kiállítás kapcsán bevezetett prémium csokoládétermékek iránti érdeklődés meghaladta a várakozásainkat. Az *Artúr Napokat* megelőzően közel félmillió forint értékben vásárolt, Szerencsi Bonnon Kft. termékeiből lassan kifogyunk, így az árukészlet feltöltése hamarosan szükségessé válik. Tapasztalataink szerint

a múzeumi csokoládéértékesítés nem okozott versenyt az SZMK kávézójával, hiszen a vendégek ott elsősorban *azonnali fogyasztású, kisebb és olcsóbb termékeket* keresnek.

A múzeum es egyben a város népszerűségét tovább növelik a *múzeumi logóval ellátott reprezentációs tárgyak*. A hűtőmágnesek és a pénzverde iránti kereslet töretlen, de a korábban népszerű képeslap-reprintek iránti kereslet visszaesett. de a kiesés pótlására bevezetett *múzeumi logóval és Zempléni Múzeum felirattal ellátott fa tollak* sikeresen teljesítették a hozzájuk fűzött várakozásokat, és kompenzálták a bevételkiesést.

A shop kínálatát a közelmúltban *átalakítottuk és folyamatosan bővítjük*, különös tekintettel a könyvkínálatra. Korábban nagy példányszámban, de szűk választékban kínáltunk könyveket, míg az új koncepció szerint a választékot növeljük, de egy-egy kiadványból csupán *3–5 példányt* tartunk majd raktáron. Ez lehetővé teszi, hogy *elkerüljük a kiadványraktárak túlzúsúfoltságát*, miközben biztosítjuk a népszerű és keresett kiadványok elérhetőségét. Az új rendszer jól kiszolgálja a *reprezentációs események ajándéktárgy-szükségleteit* is.

A múzeum honlapjának frissítését követően a jövőbeli tervek között szerepel, hogy a múzeum shop *aktuális kínálatát online felületeken is elérhetővé tesszük*, így a honlapon és a közösségi médiában is lehetőség nyílik majd a termékek megtekintésére és rendelésére. Ezzel a lépéssel nemcsak a látogatók kényelmét kívánjuk növelni, hanem a múzeum shop bevételi potenciálját is tovább erősítjük.

Összességében a múzeumshop fejlesztése és a bevételnövelő stratégiák alkalmazása hozzájárul ahhoz, hogy a Zempléni Múzeum idővel *fenntartható, önálló gazdálkodási lehetőségekkel rendelkező kulturális intézménnyé* váljon, miközben a látogatói élmény és a közönségkapcsolatok is jelentősen javulnak.

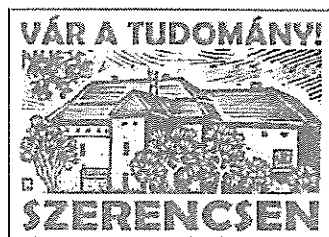
7. Tudományos-ismeretterjesztő tevékenység / MTMT

A Zempléni Múzeumban a szakember-ellátottság függvényében korábban és napjainkban is sokrétű és eredményes tudományos tevékenység zajlik. Az intézmény szoros szakmai együttműködést ápol a régió szinte valamennyi tudományos és kulturális intézményével, és aktív szereplője a hazai múzeumi és tudományos életnek. A pályázati és projektfeladatok mellett a munkatársai önálló kutatásaikkal, tudományos publikációikkal és konferenciaszerepléseikkel is öregbítik az intézmény hírnevét – gyakran olyan szinten, amely messze meghaladja a rendelkezésre álló erőforrásokat. Monográfiáik, tanulmányaik és előadásaik révén a Zempléni Múzeum a tudományos közélet elismert szereplőjévé vált, nemcsak helyi, hanem országos viszonylatban is.

A jövőben a múzeum célja, hogy a kutatói tevékenységbe nagyobb számban vonjon be külső szakembereket is, ezáltal szélesítve a tudományos munka bázisát és erősítve a szakmai kapcsolatrendszert.

Ezt az irányt erősíti a 2025 szeptemberében újjára indított „VÁR a Tudomány” című rendezvénysorozat, amely a tudományos ismeretterjesztés és a közösségi párbeszéd új platformjaként szolgál. Az előadások két tematikus szekcióban zajlanak: a *történelem- és bölcsészettudományi témák* vezetésére Turbucz Péter történész, a Zempléni Múzeum igazgatója lett felkérve, míg a *természettudományi és műszaki-technikai* programokat Kiss Attila biológus, Szerencs város polgármestere és a rendezvénysorozat alapítója gondozza.

A szervezésben aktívan részt vesz a Polgármesteri Hivatal és a Szerencsi Művelődési Központ is. A sorozat eddig két alkalommal valósult meg – egy-egy előadással mindkét szekcióban –, és már most nagy érdeklődést váltott ki a város és a térség közönségéből.

VÁR a Tudomány! – Szerencsen

A Rákóczi-vár a helyi identitás jelképe, amely nemcsak a múlt üzenetét őrzi, hanem a kulturális intézmények és események révén ma is élettel teli. Erre a hagyományra építve indul útjára a „VÁR a Tudomány!” című tudományos-ismeretterjesztő programsorozat. A kezdeményezés célja, hogy politika-semleges, tudományközpontú, közérthető formában adjon át hiteles ismereteket Szerencs magasabb kulturális igényű közönségének.

A szervezők olyan magyar tudósokat hívnak meg, akik országos és nemzetközi szinten is elismert szaktekintélyek, egyúttal képesek közvetlenül, érthetően bemutatni szakterületük legfrissebb eredményeit. A „VÁR a Tudomány!” tudatosan elhatárolódik mind a hatásvadász tömegkultúrától, mind az áltudományoktól.

A rendezvénysorozat két szekcióra tagolódik. A történelem- és bölcsészettudományi témák vezetésére Turbucz Péter történelemtudóst, a Zempléni Múzeum igazgatóját kérték fel, míg a természettudományi és műszaki-technikai programokat az ötletgazda és alapító, Kiss Attila biológus, Szerencs polgármestere fogja gondozni.

A kezdetben havi rendszerességgel megrendezésre kerülő estek nemcsak a tudás átadását szolgálják, hanem fórumot kínálnak az új tudományos eredmények megértésére és befogadására. A jövőben előadások mellett pódiumbeszélgetések, interjúk és vitaestek is várják az érdeklődőket.

A Rákóczi-vár így ma már nemcsak a múlt tanúja, hanem a jövő szellemi építkezésének színtere is. A „VÁR a Tudomány!” mindenkit megszólít: diákokat, pedagógusokat, szakembereket, humán és reál műveltségű érdeklődőket, de legfőképpen azokat, akik nyitottak a magasabb kultúra értékeire.

A rendezvénysorozat szervezői: Szerencs Város Önkormányzata, a Szerencsi Művelődési Központ és Könyvtár, valamint a Zempléni Múzeum.
A programok helyszíne: Szerencsi Rákóczi-vár.

A programok mindenki számára nyitottak, regisztrációhoz nem kötöttek, továbbá tag- és részvételi díj megfizetése sem szükséges. Az alapító és a szervezők tisztelettel várnak mindenkit, aki azonosul a kezdeményezéssel.

Szerencs, 2025. szeptember 7.

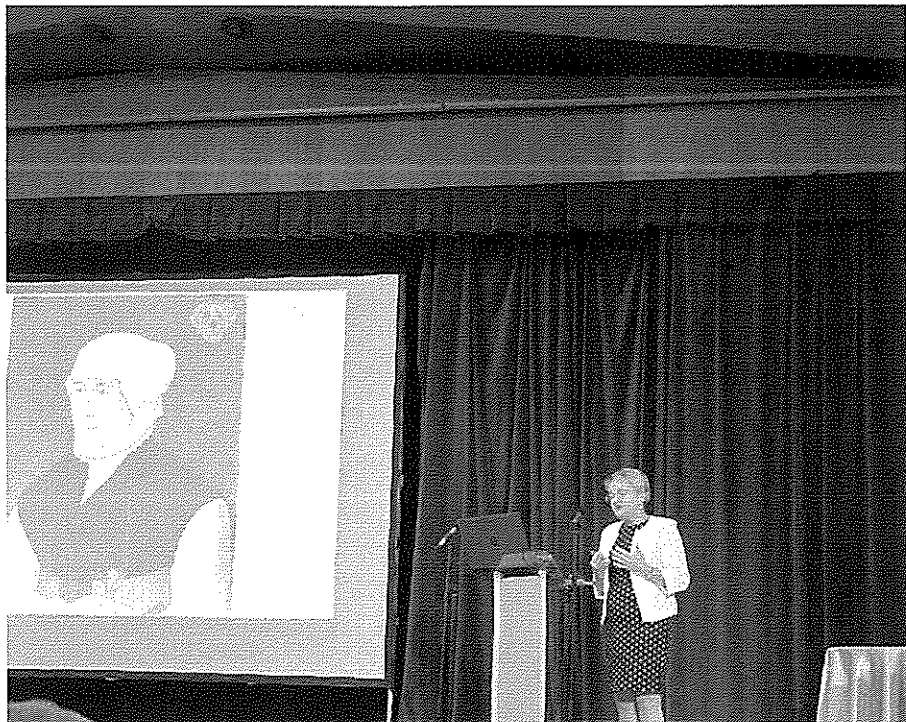

Kiss Attila
biológus, alapító

Turbucz Péter
történész, szekcióvezető

A „VÁR a Tudomány” rendezvénysorozat első előadására 2025. szeptember 18-án került sor. A nyitóesemény meghívott vendége Bátoriné dr. habil. Misák Marianna, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia tanára volt, aki „Az arckép mögött – Lorántffy Zsuzsanna élete az újabb kutatások tükrében” című

előadásában a fejedelemszony történelmi alakját és személyes örökségét mutatta be új tudományos megközelítésben.

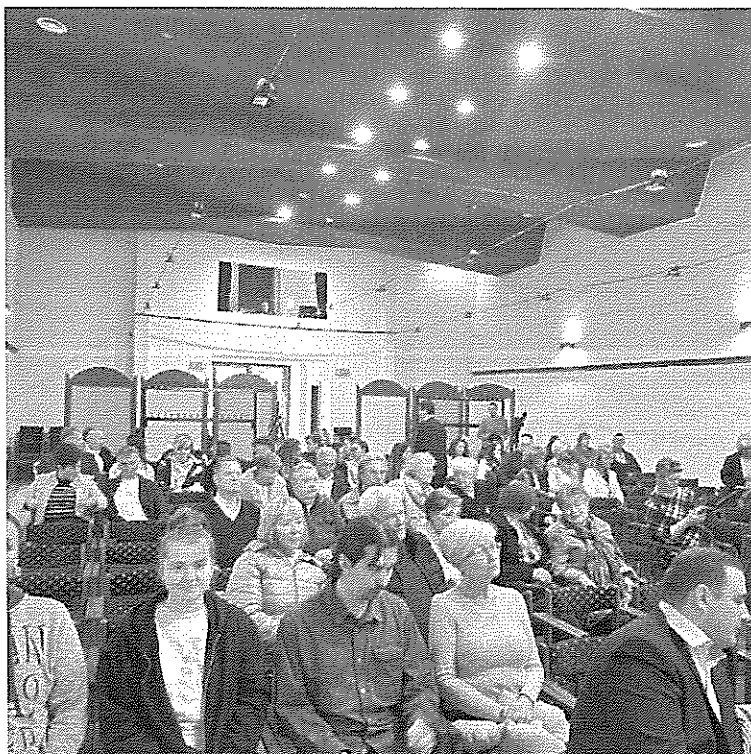
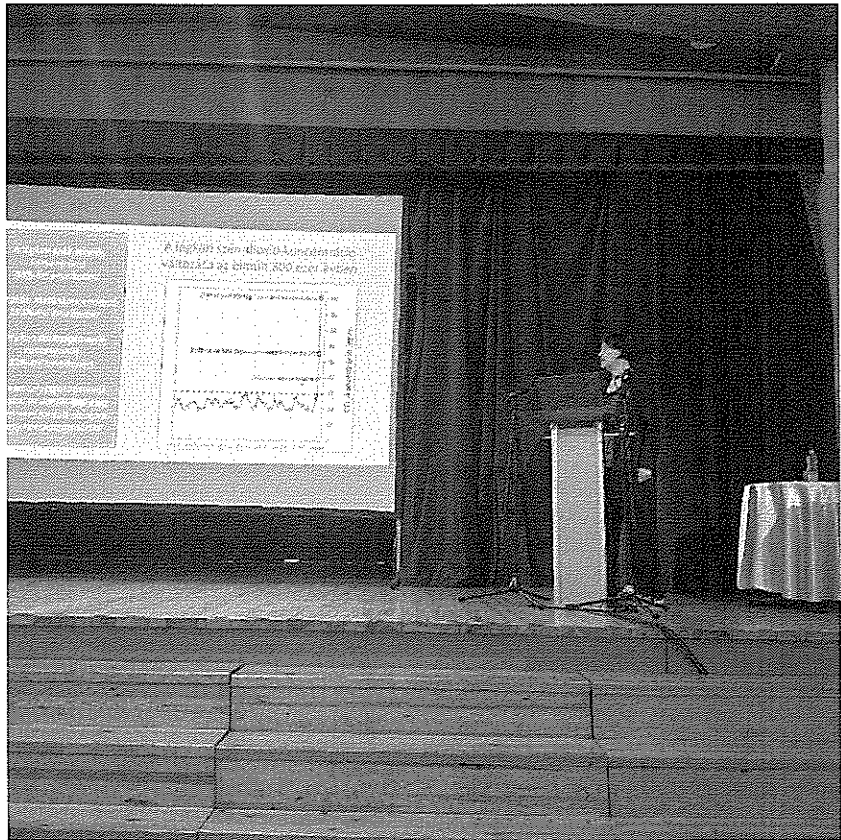
Az előadást pódiumbeszélgetés követte, ahol az előadó Turbucz Péterrel együtt vitatta meg a témához kapcsolódó, még nyitva maradt kérdéseket. A

rendezvényt a Globo Televízióknak adott interjúk zárták, amelyek tovább erősítették a kezdeményezés ismertségét és szakmai elismertségét.

A második előadó Bartholy Judit, az ELTE Természettudományi Kar Meteorológiai Tanszékének emeritus professzora volt. *Változó éghajlat – szélsőséges események gyakoriság növekedése – gyors cselekvés szükséges* című előadásában az éghajlatváltozás káros hatásait elemezte, megvilágítva a közeljövő aggasztó scenárióit.

Az élénk érdeklődésre való tekintettel az előadás elhúzódott, ezért pódiumbeszélgetés elmaradt, s a szekcióvezető és az előadó a Globo Televíziónak adott interjúi zárták a programot. Mindkét rendezvényen hozzávetőleg 80–90 fő vett részt.

Az előadások, és a rendezvényről készül riportok az alábbi elérési útvonalon visszanezhetők:

- <https://www.youtube.com/watch?v=rW6IXk0Ix20>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Bn3yAIIKO5cQ>

A Globo Televízió riportjai a rendezvényről:

- https://www.youtube.com/watch?si&fbclid=IwY2xjawNbLbJleHRuA2FlbQIxMQABHhAkCn5BKvokco1C6fdfVmmZ1cGqjG-bYZwIPCqel-O1-AOKxwwVCioiVWO_aem_6WPU9vcuZAbkSHvcoNQ9Kg&v=nESflqdcxR8&feature=youtu.be
- https://www.youtube.com/watch?v=tUymsugJ9-w&fbclid=IwY2xjawNbLcRleHRuA2FlbQIxMQABHk-qB53fzMxqajlnNQ3yonSOMIUQyIIUr2qdw5McjBePCs6_UVVP8fwnfpci_aem_hqv8qr2RT-Ad6kFf-RqHA

A soron következő előadás:

- Dr. habil. Kunt Gergely: *Egy év, több nézőpontból – Kamasznaplók 1944-ből*. Október 20. hétfő

*

A Zempléni Múzeum idén is folytatta könyvkiadási tevékenységét. A korábbi sikerre való tekintettel ismét megjelentettük a *Fery Antal fametszetei* című kötetet, amelyre jövőre egy kisebb médiatevékenységet is fel kívánunk húzni. Ez a kötet is bizonyítja, hogy tudományos tevékenységet nemcsak a múzeumi alkalmazottak bevonásával lehet hatékonyan végezni! A múzeum is megrendelhet saját kutatásokat, tanulmányokat. A történelemtudomány és a muzeológia is egy szakma, ami állandó fejlődésben van, s ahhoz, hogy egy intézmény ne tokosodjon be saját hagyományába, alkalmanként nem árt tudni, mit és hogyan látnak bennünk mások. Éppen ezért a jövőben szeretnénk ismeretterjesztő kiadványokkal népszerűsíteni magát a várat, illetve a múzeum kiállításait is. A régió történészeinek és múzeumi szakembereinek bevonásával terveink között szerepel továbbá egy tudományos konferencia szervezése is.

*

A Múzeumban folyó élénk tudományos és ismeretterjesztő tevékenység átláthatóságát és szakmai elismertségét tovább erősíti, hogy 2025 szeptemberében az intézmény – a területi múzeumok közül elsőként – csatlakozott a Magyar Tudományos Akadémia által működtetett

Magyar Tudományos Művek Tárához (MTMT). Ez a rendszer a tudományos munkakörben foglalkoztatott kollégák szakmai teljesítményének (többek között Hirsch-index), valamint az intézményi kutatási eredmények nyilvános, bárki számára ellenőrizhető nyilvántartását és követését teszi lehetővé.

A betanulási és adatfeltöltési folyamat már megkezdődött, így rövid időn belül elérhetővé válnak a korábbi és jelenlegi munkatársak publikációi. Az MTMT-hez való csatlakozás nemcsak a múzeum tudományos presztízsét növeli, hanem új pályázati lehetőségek és szakmai együttműködések előtt is megnyitja az utat.

A tudományos munkakörben foglalkoztatott kollégák publikációi 2025 ben:

Turbucz Péter (Történelemtudomány, filozófiatörténet) (MTMT)

<https://m2.mtmt.hu/gui2/?type=authors&mode=browse&sel=10056...>

1.

Turbucz, Péter

A tisztázott barát: Marczali Henrik Tisza István-képe (2025)

Megjelenés: Szerbia,

Teljes dokumentum

Közlemény:36075285 Nyilvános Forrás Egyéb (Nem besorolt) Tudományos

2.

Turbucz, Péter

A folytatódó küzdelem: Marczali Henrik nézetei a háborús felelősségről az 1920-as években

PER ASPERA AD ASTRA: A PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM MŰVELŐDÉS- ÉS EGYETEMTÖRTÉNETI

KÖZLEMÉNYEI XI : 2 pp. 102-144. Paper: 10.15170/PAAA.2024.11.02.08. , 42 p. (2025)

Teljes dokumentum

Közlemény:36075288 Nyilvános Forrás Idéző Folyóiratcikk (Szakcikk) Tudományos

Pedagógiai Tudományos Bizottság II. FTO PedTB [1901-] A

Történettudományi Bizottság II. FTO TTB [1901-] A

3.

Turbucz, Péter

Órségváltás?: A budapesti tudományegyetem filozófiatanárai 1945-1948 között

In: Percz, László; Schwendtner, Tibor (szerk.) A magyar filozófia intézményeinek története

1945 után

Budapest, Magyarország : L'Harmattan Kiadó, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem (2025) pp.

13-59. , 46 p.

Közlemény:36211716 Nyilvános Forrás Idéző Könyvrészlet (Szaktanulmány) Tudományos

Nyilvános idéző összesen: 1 | Független: 0 | Független: 1 | Nem jelölt: 0

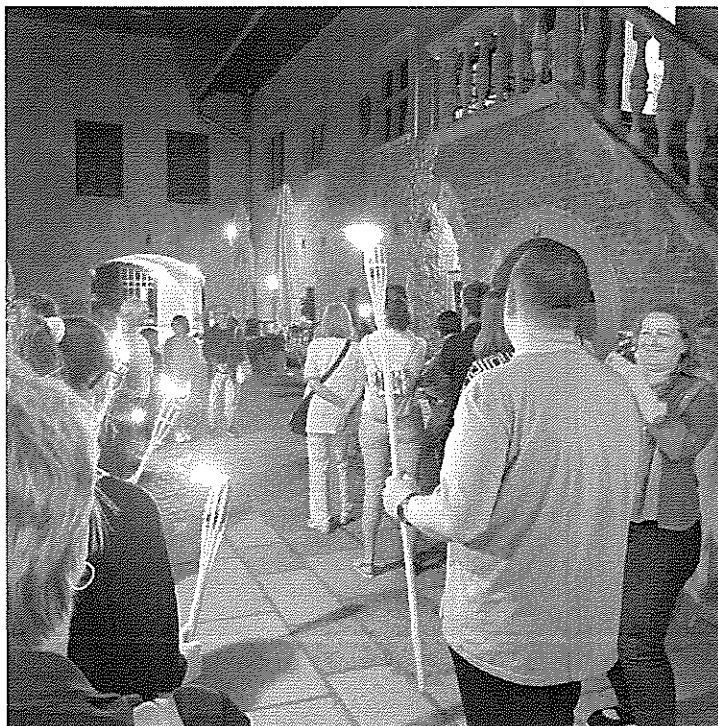
8. Közművelődési tevékenység és egyéb programok

A Zempléni Múzeum értékrendjében nem pusztán fontos szerepet tölt be a közösségtudat és közösségfejlesztés, hanem az elmúlt húsz évben az egyik fő ütőere volt Szerencs kulturális hétköznapijának. Mindig ügyelve rá, hogy a belső és külső kapcsolati háló kialakítása előfeltétele a kiegyensúlyozott működésnek, minden igazgatói ciklusra jutott könyvbemutatók szervezéséből, egyúttal regionális, valamint országos televízió és rádióinterjúkból.

2025 augusztusában az intézmény két országos sajtómegjelenéssel is büszkélkedhetett: a „*Vár a Kárpát-medence*” című televíziós műsorban, valamint a „*Hello Magyarország*” rádióinterjúban mutatkozhatott be a nagyközönség előtt.

8.1 Rendezvényszervezés

Az elmúlt években az intézményi kommunikáció és marketingtevékenység visszaszorulása következtében a Zempléni Múzeum rendezvényei elsősorban a *Múzeumok Éjszakája* eseményre koncentráálódtak. Az idei rendezvény azonban különösen sikeresnek bizonyult: Majoros Judit igazgató asszony vezetésével a látogatók fáklyás tárlatvezetés során fedezhették fel a vár épületét, majd a „*Városnézés kisvonattal*” elnevezésű esemény keretében hallhattak eddig kevésbé ismert történeteket Szerencs múltjáról.

*

2025. május 18-án Majoros Judit fogadta a Belvárosi Polgári Együtműködés Bocskai Baráti Kör tagjait, akik számára szakmai jellegű tárlatvezetés keretében mutatta be a szerencsi várat és a Zempléni Múzeum kiállításait.

*

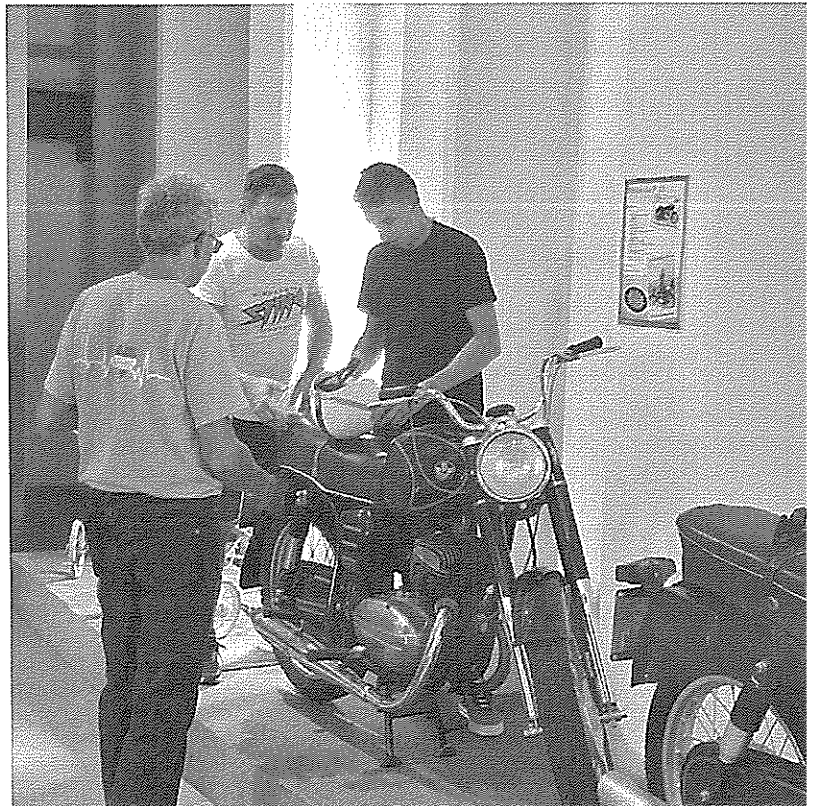
Szeptemberben egy polgármesteri kezdeményezés nyomán, az Europart ifjúsági találkozó apropóján került sor az első, mintegy negyvenperces vársétára, amelyet a résztvevők kiemelkedő érdeklődéssel és lelkesedéssel fogadtak. A pozitív visszajelzések nyomán a programot kísérleti

jelleggel egy látogatócsoport számára is megismételtük, amely újra kedvező fogadtatásban részesült. Ennek sikerére építve a múzeum célja, hogy a vársétát rendszeres, havi vagy kéthavi programként kínálja a jövőbeni látogatók számára.

*

A korábbi gyakorlattól eltérően idén össze a múzeum aktívabban kapcsolódott be az önkormányzati programokba is. Az intézmény protokolláris és reprezentációs feladatokat vállalt, programokat biztosítva dr. Koncz Zsófia országgyűlési képviselő asszony, valamint Szerencs város vezetői – a polgármester, alpolgármester és jegyző urak – vendégei számára. Ezen alkalmak nemcsak a múzeum kulturális presztízsét erősítették, hanem hozzájárultak a város és az intézmény közötti együttműködés elmélyítéséhez is.

9. Múzeumpedagógia és oktatási programok

A Zempléni Múzeum számára kiemelten fontos, hogy gyűjteményeit aktívan bevonja a közösség életébe, és a látogatók számára ne csupán passzív bemutatást biztosítson, hanem interaktív és élményszerű oktatási lehetőségeket is kínáljon. A tárlatvezetések mellett ezért a múzeum különféle tematikus foglalkozásokat szervez, amelyek célja a történeti, néprajzi és képzőművészeti ismeretek átadása játékos és élményszerű formában. Kiemelt figyelmet fordítunk a képeslap-, az ex libris és a régészeti gyűjtemények bemutatására, hiszen ezek a kollekciók nemcsak vizuálisan vonzóak, hanem a helyi és nemzetközi kulturális kapcsolatok bemutatására is lehetőséget adnak.

A múzeum szoros együttműködést ápol a környék iskoláival. Az együttműködés célja a kulturális örökség átadása, a történeti ismeretek bővítése, valamint a fiatal generációk bevonása a helyi közösségi életbe. A közös programok és projektek révén a múzeum nemcsak tudományos, hanem közösségformáló szerepet is betölt, erősítve a helyi identitást és a kulturális tudatosságot.

Noha *menyiségét tekintve 2025-ben a múzeumpedagógiai foglalkozások száma elmaradt a korábban megszokott szinttől*, az a néhány megtartott program így is kiemelt figyelmet érdemel. A visszaesés oka elsősorban a *vezetőváltás és a felmondások miatti személyi változásokban* keresendő, amelyek átmenetileg csökkentették az intézmény szervezőképességét ezen a területen is.

Március 27-én a *Bolyai János Katolikus Általános Iskola 6. osztályos tanulói* vehettek részt *Majoros Judit igazgató asszony* vezetésével egy múzeumpedagógiai foglalkozáson. Májusban a *Nyitott Ajtó Baptista Szakképző Iskola, Középiskola, Általános Iskola, Óvoda, Szakiskola és Kollégium* tanulói látogattak el hozzánk, ahol *Domán Ágnes múzeumpedagógus* a kisebbekkel foglalkozott, és ő vezette a *Bocskai István Katolikus Gimnázium, Technikum és Óvoda Szent Kinga Tagóvodája* óvodásainak foglalkozását is. Június 5-én a *Rákóczi Zsigmond Református Általános Iskola 5. osztályos tanulói* vehettek részt honfoglalás kori tematikájú foglalkozáson, amely során megismerkedhettek a *Szerencs környéki régészeti emlékekkel és az Árpád-kori mondavilággal*. Kézműves program keretében hajfonatkorong-másolatot készítettek, míg *Ekker Róbert szerencsi hagyományörző-szobrászművész* közreműködésével az íjászkodás is a foglalkozás részét képezte. Augusztus 22-én, az *Artúr Napokon* a tárlatvezetést kifejezetten a kisebb látogatók számára tartottuk, míg októberben a *Bolyai János Általános Iskola 5. osztályos tanulói* vettek részt foglalkozáson, ahol *Lakatos Marianna tanárnő* közreműködésével és *Turbucz Péter igazgató* vezetésével játékos régészeti programon ismerkedhettek a múzeumi munkával, a múlt tárgyaival és az ásatások világával.

Összességében elmondható, hogy a múzeumpedagógiai és oktatási tevékenység integrált része az intézmény szakmai működésének, és hosszú távon is biztosítja a fiatal generációk bevonását, a közönség elégedettségét, valamint a kulturális örökség átadását. Az intézmény ezért kiemelten fontosnak tartja, hogy a *múzeumpedagógiai programok a jövőben ismét folyamatosan és bővített formában működjenek.*

Ennek jegyében 2026 januárjától a foglalkozások újraindítását tervezzük, immár *Godzsák Attila múzeumpedagógus* vezetésével, így a jövőben a Zempléni Múzeum a fiatal generációk számára is *rendszeres és gazdag élményt nyújtó oktatási programokkal* lesz jelen a közösség életében.

10. Pályázatok

Jelenleg több pályázat megvalósítása van folyamatban. Még a tavalyi évben került benyújtásra egy pályázat a Nemzeti Kulturális Alap Múzeumi és Közgyűjteményi Kollégiumához, Ipartörténeti dokumentumgyűjtemény megvásárlása tárgyában. A pályázat keretében 600 000 Ft támogatásban részesültünk, amelyből a Szerencsi Csokoládégyár történetéhez kapcsolódó, kiemelkedően fontos dokumentumanyagot vásároltuk meg. A pályázat azonosító száma: 505110/00971. A projekt lezárásához Majoros Judit elkészítette a szükséges szakmai beszámolót.

Egy másik pályázat során a Zempléni Múzeum 800 000 Ft-ot kapott a Rákóczi-kiállítás befejezésére. Sajnos a vezetőváltással járó adminisztratív csúszások máig nem tették lehetővé ennek a pályázatnak a lezárását. A pályázat azonosító száma: 209106/203. A megvalósítás 2026 februárjában várható.

A múzeumot érintő pályázatok közül a legnagyobb a polgármester úr segítségével és közreműködésével, miniszteri támogatással készülő cukorgyártörténeti kiállítás a Turisztikai Központban. A projekttervet Majoros Judit igazgató asszony készítette.

Külső megbízás alapján Majoros Judit igazgató asszony fotósorozat-nagyítást készített a cukorgyári kapuzatról, amely 32 felvételtől állt és bevételszerző tevékenységként valósult meg.

11. A Turisztikai Központ és Kerékpárkölcsonzó helyzete

A korábbi évek beszámolóiban csupán érintőlegesen foglalkoztak a *Turisztikai Központ és Kerékpárkölcsonzó* ügyével, amely 2017-ben – a benne található gyűjteményekkel együtt – került a *Zempléni Múzeum fenntartásába*.

Az épületben több, egymástól tematikailag is különböző kollekciónak kapott helyet:

- egy *motorkiállítás*,
- *dr. Takács István* által letétbe helyezett *Kiss-Roóz Ilona-kerámiagyűjtemény*,
- valamint *Juhász Attila* horgászati, fényképezőgép-, írógép-, televízió-, lemezjátszó- és játékgűjteménye.

Emellett itt kerültek bemutatásra *Eckel Róbert* szobrászművész korábbi *Csokoládé Fesztiválokon* és *Artúr Napokon* készült *csokoládészobrai* is.

11.1. A kiállítások látogatottsága 2025. szeptember 23-ig

2025 szeptember végéig a Turisztikai Központ összes látogatószáma 1557 fő volt, amelyből

535 fő teljesárú, míg 447 fő kedvezményes jegyet (diák, nyugdíjas) váltott. A 6 éven aluli, valamint az ingyenes belépésre jogosult igazolványokkal érkező látogatók száma összesen 458 fő volt.

TURISZTIKAI KÖZPONT ÉVES LÁTOGATÓI és BEVÉTELE

2025	ár	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December	Összesen:													
kedt. jegy	900 FT/fő	12	9600	60	23	18400	33	29700	17	15300	32	28800	143	128700	80	72000	47	42300	0	0	0	0	0	0	0	447	
telj.árú jegy	1800 FT/fő	13	20800	37	59200	56	89600	59	106200	50	90000	39	70200	130	234000	113	203400	38	68400	0	0	0	0	0	0	0	535
Összesen(fő)		25	0	97	0	79	0	92	0	67	0	71	0	273	0	193	0	85	0	0	0	0	0	0	0	982	
Bevétel		50	30400	194	59200	158	108000	184	135900	134	105300	142	99000	546	362700	386	275400	170	110700	0	0	0	0	0	0	1286600	

2025	ár	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December	Összesen:														
ingyenes jegyek	0 FT/fő	5	4	8	16	78	62	73	180	32	0	0	0	458														
családi	4000 FT/fő				10	40000	5	20000	11	44000	41	164000	48	192000	2	8000											117	
														Full összesen:	1557													
csoport	800 k.cs				20	16000	227	181600	269	215200	160	256000	50	40000	75	60000	0	0										
csoport	1600 t.cs				0	0	0	0	13	20800	19	30400	0	0	26	41600	0	0										
																												1329600

11.2. A kiállítások fogadtatása – Jogi és dokumentációs hiányosságok

Az egymástól rendkívül eltérő tematikájú kiállítások fogadtatása a kezdetektől *megosztó* volt. A látogatók egy része örömmel fogadta a „retro élményt”, mások viszont *a múzeumi koncepció hiányát* és a „kirakatjellegű” kiállításokat bírálták. A helyben működő *kávézó felszereltségét és kínálatát* szintén több látogató szóvá tette.

Bár az épület hovatartozása ma már egyértelműen tisztázott, a múzeum számára ez a helyzet kezdetben inkább *kényszerű feladatvállalásként* jelent meg. A kiállított tárgyak *származása, darabszáma és jogi státusza* ugyanis máig nem minden esetben rendezett, ami felveti *a felelősség kérdését*. Az átvétel során *sem letéti szerződés, sem eszköz- vagy műtárgyleltár, sem átadás-átvételi jegyzőkönyv* nem került a múzeum birtokába. Pillanatnyilag nem ismert, hogy ezek a dokumentumok egyáltalán elkészültek-e, vagy csupán az érintett felek között nem kerültek átadásra.

A problémával az új vezetés a Kiss-Roóz Ilona gyűjtemény áthelyezésekor szembesült. 2025 nyarán dr. Takács István önkormányzati képviselő úr döntése alapján a *Kiss-Roóz Ilona-gyűjtemény* a Szerencsi Művelődési Központ kezelésébe került. Az SZMK és a Zempléni Múzeum is ekkor jutott hozzá az annak idején keletkezett *átadás-átvételi jegyzőkönyvhöz*.

11.3. Átalakítások az új gyártörténeti kiállítás, valamint a felmerült biztonsági és működési problémák miatt

A korábbi állapot biztonsági szempontból nem volt tartható, mivel nem volt pontosan ismert, hány személy rendelkezik kulccsal az épülethez a múzeumi dolgozókon kívül. Ez a probléma 2024 nyarán megoldódott a zárrendszer cseréjével, így az új, tervezett gyártörténeti kiállítás biztonságos elhelyezése immár biztosított.

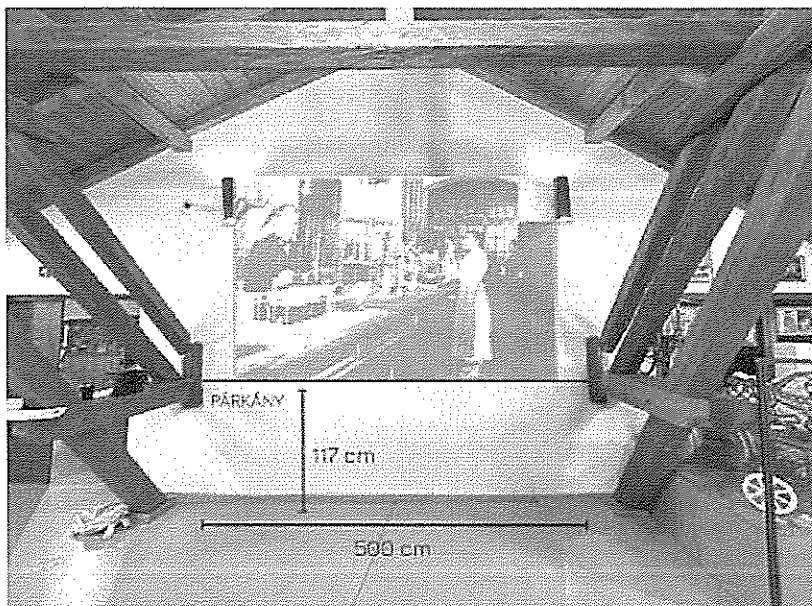
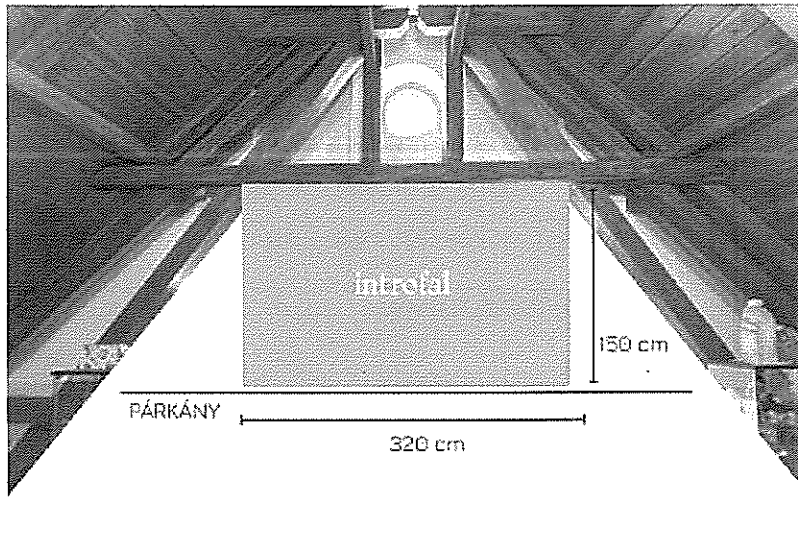
A közeljövőben *négy intézkedés* válik halaszthatatlanná:

1. Az intézmény név és funkciójának rögzítése a múzeum *alapító okiratában*;
2. A *gyűjtemények áthelyezése*;
3. Portfóliótisztítás az épületben található kiállítások tekintetében;
4. A *belső terek átalakítása* a jövőbeni szakmai koncepciókhoz igazodva.

Az alapító okirat módosítása és funkcióváltás: mivel az épületben már hosszabb ideje *nem folyik kerékpárkölcsonzés*, e tevékenység rövidesen *kevezetésre kerül az alapító okiratból*. Az okirat egyébként is módosításra vár, hiszen a „*Cukormúzeum*” elnevezésű, évek óta üresen álló épület – a környező létesítményekkel együtt – *önkormányzati értékesítésre* kerül. Turisztikai szempontból az épület ma már nem tekinthető központnak, így indokolt a „*Turisztikai Központ*” megnevezés elhagyása is.

*

A tervezett átalakítások: A felső szinten kap helyet az új *cukorgyártörténeti kiállítás*, amelyhez az emelet részleges felújítása és kiürítése is szükséges. A tervek ismeretében ez a folyamat október első felében kezdetét vette. A tisztasági festés mellett áthelyezésre kerülnek a meglévő légkondicionáló berendezések, illetőleg az egyik terembe új eszköz is beépítésre kerül.

A csokoládészobrok ideiglenesen a földszintre, a Kiss-Roóz-gyűjtemény helyére kerülnek át. Mivel az alkotások összömege meghaladja a két tonnát, az emeleten történő biztonságos elhelyezésük a továbbiakban egyébként sem lenne már lehetséges. A művek állapota miatt több

darab *selejtezésre* kerül: a csokoládéanyag repedezik, darabok válnak le, rovarfertőzés is megjelent, a restaurálás pedig gazdaságtalan lenne. A csokoládészobrok végső elhelyezésére egy a célra *átalakított raktárterem* szolgál majd.

A *játékgyűjtemény* leltárba vétele, valamint a letéti szerződés megkötése után a földszinten, a bejárati térben kap helyet. Ez a gyűjtemény a város és a múzeum számára is *kiemelt kulturális jelentőségű*, ezért célunk egy *múzeumhoz méltó, modern és esztétikus kiállítás* kialakítása, amely illeszkedik a tervezett gyártörténeti tárlat szakmai színvonalához.

11.4. Portfóliótisztítás és jövőkép

A portfóliótisztítás során az intézmény célja az épület korábbi, „kocsmai retró” jellegének *felváltása*. A jövőben kizárólag a *játék- és motorkiállítás* maradna meg, a többi tárgy eltávolításra kerül.

A motorkiállítás a tulajdonjogi viszonyok rendezése után *megújulhat*, ellenkező esetben pedig *időszaki és vándorkiállítások* kapnak helyet az épületben. Jelenleg előkészítés alatt áll egy *borászati tematikájú* és egy *Somfay Elemér katonatiszt-olimpikon életét bemutató* kiállítás is, így a kiállítóterek jövőbeni kihasználtsága biztosított.

A Turisztikai Központ és Kerékpárkölcsonzó helyzetének áttekintése rávilágított arra, hogy a létesítmény jelenlegi formájában nem tölti be eredeti funkcióját, és sem szakmai, sem turisztikai, sem múzeumszervezési szempontból nem illeszkedik maradéktalanul a Zempléni Múzeum küldetéséhez. Az elmúlt években a különböző gyűjtemények – eltérő tematikájuk, jogi státuszuk és megőrzési feltételeik miatt – nem tudtak egységes, értelmezhető koncepció mentén működni, ami a látogatói élmény és a szakmai megítélés szempontjából egyaránt kedvezőtlen hatású volt.

Meggyőződésünk, hogy a városi fenntartású múzeum számára a most vázolt irány *szakmailag és kulturálisan is előremutató*. A cél nem pusztán a turisztikai látványosság fenntartása, hanem *értékes, tudományosan megalapozott és közönségbarát kiállítások* létrehozása. Összhangban *Szerencs város kulturális stratégiájával*, a közeljövőben tehát megkezdődik az épület *funkcióváltása*, amely a *Zempléni Múzeum szakmai arculatát és közösségi szerepét* tovább erősíti.

12. Összegzés

A 2025-ös év a Zempléni Múzeum életében a megújulás, a szervezeti átalakulás és az új szakmai irányok kijelölésének időszaka volt. A változások, bár nem mindig könnyű körülmények között zajlottak, hosszú távon a stabilabb, átláthatóbb és célzottabb működést alapozzák meg. Az intézmény – történelméhez és küldetéséhez hűen – továbbra is a helyi közösség kulturális és tudományos életének egyik meghatározó szereplője, amely egyszerre épít a hagyományokra és a korszerű szakmai megoldásokra.

A tudományos tevékenység és szakmai kapcsolatok tekintetében az intézmény szakmai tekintélye továbbra is meghatározó maradt a térségben. A kutatói munka mellett a múzeum aktív kapcsolatot ápol a régió szinte valamennyi tudományos intézményével, ami biztos alapot nyújt a közös projektekhez, pályázatokhoz és tudományos rendezvényekhez.

Külön kiemelendő a „*VÁR a Tudomány*” című, 2025 szeptemberében útjára indított rendezvénysorozat, amely a tudományos ismeretterjesztés új szintjét hozta el a városba. A Kiss Attila és Turbucz Péter által vezetett szekciók nemcsak a tudomány iránt érdeklődő közönség számára nyújtottak értékes tartalmat, hanem szimbolikus hidat is képeztek a humán- és természettudományok között.

A múzeum 2025-ben csatlakozott a *Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT)* rendszeréhez is – elsőként a területi múzeumok közül. Ez a lépés a tudományos tevékenység átláthatóvá és mérhetővé tételének fontos állomása, amely hosszú távon új lehetőségeket nyit meg a pályázati források és az intézményi elismerés terén.

Közösségi jelenlét és kommunikáció tekintetében az utóbbi években tapasztalható volt egy visszaesés, az intézmény idén sikeresen új alapokra helyezte a rendezvényszervezést és a közönségkapcsolatokat. A *Múzeumok Éjszakája* eseménye a hagyományoknak megfelelően ismét nagy érdeklődést váltott ki. A „*várséta*” program szintén sikeres kezdeményezésnek bizonyult.

Az intézmény több hivatalos önkormányzati programhoz is csatlakozott, különböző városi és országgyűlési képviselők vendégei számára biztosítva szakmai tárlatvezetéseket és bemutatókat – ezzel is erősítve a múzeum közéleti jelenlétét.

Múzeumpedagógia: a 2025-ös évben a vezetőváltás és a személyi változások sajnálatos módon visszavetették a múzeumpedagógiai tevékenységet, így a korábbi évekhez képest kevesebb foglalkozás valósult meg. Ennek ellenére a meglévő programok magas színvonalon zajlottak, és a gyerekek számára maradandó élményt nyújtottak. A foglalkozások mind hozzájárultak ahhoz, hogy a múzeum továbbra is a helyi oktatási intézmények megbízható partnere maradjon.

Turisztikai Központ és funkcióváltás: A Turisztikai Központ és Kerékpárkölcsonzó ügye több éves rendezetlenség után az új gyártörténeti kiállítás apropóján új alapokra kerül. A gyűjtemények jogi státuszának, leltárainak és kezelési viszonyainak tisztázása elengedhetetlenné vált. Az épület jelenlegi portfóliója átalakításra kerül: a „rettó” jellegű, tematikailag szétszórt kiállítások helyét letisztult, koncepciózus, a város ipari és kulturális örökségét bemutató tárlatok veszik át. A cél, hogy az épület funkcióváltása után a tér a Zempléni Múzeum szerves részévé váljon, és a város kulturális arculatát erősítse.

*

Végezetül elmondható, hogy a 2025-ös év tanulsága, hogy az átalakítások, bár időnként nehézségekkel járnak, egyértelműen a fejlődés irányába mutatnak. A Zempléni Múzeum jövője a

szakmai hitelesség, az átláthatóság, a közösségépítés és a tudományos tevékenység erősítésében rejlik. A következő év célkitűzései között szerepel:

- a múzeumpedagógiai tevékenység újjászervezése,
- a tudományos publikációk rendszeres megjelentetése,
- a Turisztikai Központ teljes funkcióváltásának megvalósítása,
- valamint a múzeum kommunikációs és közösségi jelenlétének erősítése.

A Zempléni Múzeum a múlt értékeinek megőrzésével, a jelen kihívásainak felvállalásával és a jövő iránti felelősséggel kíván továbbhaladni azon az úton, amely a kulturális örökség szolgálatát és a közösség javát egyaránt szem előtt tartja.

Szerencs, 2025. október 15.

Turbucz Péter ,

igazgató